

جلد دوم:

بررسی وضعیت ریاضیات ایران

در دو میزگرد

www.ketab.ir

به کوشش:

بهزاد منوچهریان - فرید قاسملو

سرشناسه	: منوچهریان، بهزاد، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدیدآور	: مستندسازی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر/ به کوشش بهزاد منوچهریان، فرید قاسملو؛ ویراستار بلال صفت‌پناه، بهزاد منوچهریان.
مشخصات نشر	: تهران: سبز آرنج، ۱۴۰۰ -
مشخصات ظاهری	: ج.: مصور (رنگی).
شابک	: ۴۵۰۰۰۰ ریال: ج. ۱۹۷۸-۲-۳۷-۶۰۰ ۶۰۰ : ج. ۲۹۷۸-۹-۳۸-۶۰۰ ۶۰۰ :
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
پادداشت	: نمایه.
مندرجات	: ج. ۱. اولین جشنواره ریاضیات
عوضه	: ج. ۲. بررسی وضعیت ریاضیات ایران در دو میزگرد
عوضه	: ریاضیات -- ایران -- تاریخ
عوضه	: Mathematics -- Iran -- History
عوضه	: ریاضیات -- ایران -- کنگره‌ها
عوضه	: Mathematics -- Iran -- Congresses
شناسه افروده	: قاسملو، فرید، ۱۳۴۸ -
شناسه افروده	: جشنواره ریاضیات (نخستین : ۱۳۷۵ : تهران)
رده بندی کنگره	: Q۲۷
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۵۱۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۳۳۹۹۱
طلاعات رکورد کتابشناسی	: فیا
تاریخ درخواست	: ۲۳/۰۲/۱۴۰۰
تاریخ پاسخگویی	: ۷۶۳۳۹۹۱
کد پیگیری	: ۷۶۳۳۹۹۱

• ناشر	: انتشارات سبز آرنج
• عنوان	: بررسی وضعیت ریاضیات ایران در دو میزگرد مستند سازی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر جلد دوم
• گردآورندگان	: بهزاد منوچهریان - فرید قاسملو
• جلد	: اول
• چاپخانه - صحافی	: شیدا
• ویراستار	: بلال صفت پناه-بهزاد منوچهریان
• نوبت چاپ	: اول
• شمارگان	: ۵
• قیمت	: ۴۵۰۰۰ ریال
• شابک:	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۷۴-۳۸-۹
• ISBN	: 978-600-5874-38-9

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه مجموعه
۱۱	مقدمه جلد
۳۱	میزگرد اول
۷۳	میزگرد دوم
۱۴۷	نمایه‌ها
۱۴۷	نام افراد
۱۵۱	دانشگاه‌ها، موسسه‌ها و مفاهیم

مقدمه مجموعه

مجموعه "مستند سازی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر" می‌کوشد حرکت‌ها، دستاوردها و روی هم رفته "جریان‌های" تاثیر گذار یا مهم در "دانش ریاضیات" ایران را که طی دست کم سه دهه گذشته در ایران رخ داده‌اند، مستند سازی و درباره هر کدام از آنها یک کتاب منتشر نماید. ابر و باد و مه و خورشید و فلک دست به دست هم داده‌اند تا پدید آورندگان این مجموعه بکوشند آنچه را طی چند ده سال گذشته در فرآیند کلی بلوغ یا رشد دانش ریاضی کشور نقش داشته‌اند بررسی کنند و به قدر وسع خود در برجسته سازی یا ماندگاری نام آنها در تاریخ ریاضیات ایران معاصر بکوشند و این برجسته سازی و کوشش برای ماندگاری نیز بیش از هر چیز از طریق "مکتوب" نمودن این رخدادها، کوشش‌ها و جریان‌ها امکان پذیر است.

در این میان، توجه به چند نکته ضروری است.

الف) ما قصد آن نداریم تا کوششی را که توسط دیگران انجام شده یا می‌شود "تکرار" نماییم، بیش از هر چیز قصد ما آن است که "آنچه را که از نگاه‌ها دور مانده" و می‌تواند به عنوان منبع در بررسی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر به کار آید مکتوب و مستند نماییم. به عنوان نمونه، طی نیم قرن گذشته، و کمابیش با نظمی درخور ستایش هر ساله در کشورمان کنفرانس سالانه ریاضیات در یکی از دانشگاه‌های کشور برگزار می‌شود. فرض بر آن است که دانشگاه برگزار کننده هر کنفرانسی موظف است کتاب مجموعه مقالات این گردهمایی را نیز منتشر نماید. از آنجا که به صورت پیش فرض انتشار هر کتاب از این کنفرانس‌ها "متولی" خاصی دارد، ما در پی آن نیستیم که به دنبال انتشار چنین متن‌هایی باشیم. در مقابل، به دنبال آن هستیم به

برجسته نمودن دستاوردهایی پردازیم که یک بار اتفاق افتاده، اما مستند سازی نشده اند یا اینکه حضور آنها در جامعه ریاضی کشور محسوس است. اما تاکنون کسی از دیدگاه "تاریخی" به بررسی آنها نپرداخته است. از جمله، مستند سازی نخستین جشنواره ریاضیات که شکل مستند سازی شده آن به عنوان نخستین جلد از مجموعه مستند سازی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر تقدیم ارباب معرفت شده است.

ب) ما داده های مختلفی را برای انتشار در مجموعه "مستند سازی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر" برگزیده ایم. یا در حال جمع آوری آن برای انتشار هستیم. از جمله مصاحبه با مجموعه ای از پیشکسوتان جامعه ریاضی کشور یا مستند سازی تشکیل و کارکرد نهادها و موسسات تاثیر گذار بر دانش ریاضی کشور (اعم از در حال کار یا متوقف شده) و البته بعضی رخدادهای تاریخی در ریاضیات کشور که مانند تک ستاره ای درخشیده، و سپس به خاموشی گراییده اند. بنابراین، از دید تنوع داده های در حال مستند سازی ما از قصد داریم به گونه های مختلف به مستند سازی تاریخ ریاضیات در ایران معاصر یاری برسانیم.

ج) وقتی از تاریخ ریاضیات در ایران معاصر سخن به میان می آید، گفتگو از تاریخی کما بیش نزدیک به دو قرن است. از هنگام ورود دانش های نوین به ایران و از آن جمله دانش ریاضیات. اما رویکرد پدید آورندگان این مجموعه آن بوده است که در بخش نخست به مستند سازی داده هایی پردازند که کمابیش زودتر امکان نابودی آن می رود. فقط خدا می داند استادان ریاضیات کشور که اکنون در دوران بازنشستگی به سر می برند تا چه موقع قادر به یادآوری خاطرات خود از دوران تحصیل و تدریس خود هستند. وظیفه ما است تا پیش از آن که روزگار گرد فراغ بر روی این بزرگواران بپاشد به مستند سازی خاطرات آنان پردازیم. بنابراین، مستند سازی آنچه "کتابخانه"

نی است و در گوشه ای از کتابخانه های عمومی یا شخصی به انتظار معرفی نشسته را به آینده وا می سپاریم. باشد که پروردگار توانا یاری مان دهد تا از پس آن کار نیز بر آییم.

بنابراین ، اگرچه به این موضوع آگاهیم که دوران معاصر تاریخ ریاضیات در ایران به نیمه اول حکومت قاجار در ایران باز می گردد، اما در حال حاضر ما دوران نزدیکتری به خودمان را برای مستند سازی در نظر گرفته ایم و البته ، چون غرض از تهیه مجموعه حاضر " مستند سازی " این تاریخ است قصد آن نداریم دامنه گفتگوها را به بحث های نظری در باره چگونگی و چرایی و چیستی رخدادهای ریاضیات معاصر اختصاص دهیم که نه این مجموعه را مناسب این کار می دانیم و نیز این که کمابیش کتاب هایی برای پرداختن به این بحث های نظری وجود دارد که می توان به آنها مراجعه نمود.

د) تاریخ ریاضیات در ایران معاصر "بحری است که هیچش کناره نیست". نظر به همین فراخی و گستردگی کار بسیار سپاسگزار خواهیم شد اگر ارباب معرفت با پیشنهادها و انتقادهای خود یاری گر ما در ادامه راهی که برگزیده ایم باشند.

با سپاس

بهزاد منوچهریان - فرید قاسملو